

Årsredovisning utbildningsnämnden 2021

Innehåll

1. Nämndens ansvar och uppgifter	3
2. Bildningsdirektörens kommentar till resultatet	3
3. Viktiga händelser i verksamheten	3
4. Måluppfyllelse	4
5. Personal.....	7
6. Ekonomi	8
6.1 Driftredovisning.....	8
6.2 Verksamhetens nettokostnader	9
Verksamhetens nettokostnader per anslag/volym/egen regi.....	9
Verksamhetens nettokostnader: utbildningsnämnden hemkommun (volym och anslag sammantaget)	10
Verksamhetens nettokostnader: egen regi.....	12
6.3 Investeringsredovisning.....	13
7. Intern kontroll	13
8. Risker	13
9. Strategiska avtal	14
10. Prestationer och nyckeltal.....	14

1. Nämndens ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter som hemkommun och huvudman inom skolväsendet – pedagogisk omsorg, förskola, grundskola med förskoleklass och fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt kommunal vuxenutbildning inom följande områden:

- tillgång till plats i verksamhet för folkbokförda i Danderyd. Det innebär också att tillhandahålla system för vårdnadshavarens val samt administration av barnomsorgsavgifter
- godkännande och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg,
- administration och fördelning av barn- och elevpeng till utförare,
- efter prövning bevilja bidrag till en enhet med barn/elev i behov av särskilt stöd,
- uppföljning av kvalitet i verksamheterna,
- skolpliktsbevakning och kommunalt aktivitetsansvar,
- drift och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt elevhälsa i kommunal regi.

2. Bildningsdirektörens kommentar till resultatet

Trots den alltjämt rådande pandemin visar verksamheterna inom utbildningsnämndens ansvarsområde överlag fortsatt god utveckling och hög kvalitet. Detta bekräftas i såväl interna som externa mätningar. Elevernas betyg och meritvärde är de högsta eller bland de högsta i landet beroende på vad som mäts (gymnasiebehörighet, meritvärde, och/eller andel elever med godkända betyg i samtliga ämnen). Trots den höga målpuffyllelsen finns utrymme för förbättringar inom vissa målområden.

De senaste årens arbete med att se över organisationen samt att minska lokalytor fortgår. För år 2021 redovisar utbildningsnämnden en negativ avvikelse mot budget med 3,2 miljoner kronor vilket motsvarar 0,4 procent av budgeterade nettokostnader. De ekonomiska utmaningarna återfinns främst inom grundskolorna i egen regi. Underskottet kan till stor del förklaras av att de verksamheter som har ett överskott på platser i förhållande till antal barn och elever ännu inte lyckats genomföra samtliga nödvändiga justeringar avseende lokaler och personal.

3. Viktiga händelser i verksamheten

2021 har präglats av den pågående pandemin. Stora ansträngningar från personal, barn och elever har dock lett till att vi inte har sett att kunskapsresultaten har sjunkit. Förvaltningen har vidtagit åtgärder i form av utökad lovskola och simlovskola för att stötta de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i årskurs 6-8. Flera hundra elever i åldern 12-15 år har vaccinerats mot covid på skolorna under hösten.

Sammanläggningen av kommunens grundsärskoleverksamhet för elever i årskurs 1-6 till Kevingeskolan ledde under vårterminen till stora påfrestningar på såväl elever och vårdnadshavare som personal och beslutsfattare. Sammanläggningen har blivit lyckad men det pågår fortfarande ett utvecklingsarbete för att utveckla kommunens grundsärskola, ett arbete som kommer att fortsätta under 2022.

Kevinge-, Kyrk- och Balderskolan har från och med höstterminen 2021 en gemensam skolledning med rektor, biträdande rektorer och intendent.

Skolinspektionen har genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning under hösten 2021 i syfte att granska hur huvudmannen analyserar studieresultat och trygghet i skolorna samt hur huvudmannen arbetar med sitt kompensatoriska uppdrag.

Pandemin har inneburit att förskolorna har anpassat verksamheten till mer uteverksamhet. Frånvaron bland både barn och personal har varit högre än normalt. Det har krävts mycket samordning för att kunna hålla öppet och erbjuda en bra verksamhet. Vid vissa tillfällen har förskolor väddat till vårdnadshavare att ha barnen hemma vid stor personalfrånvaro.

Kommunikation och samverkan med vårdnadshavare, nätverk, utbildningsinsatser och liknande har i stor utsträckning genomförts digitalt vilket har höjt medarbetares kompetens inom digitala kommunikationsmedel.

Kommunens vision och strategier – kopplingen till nämndens mål

Danderyd - Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Danderyd möter invånarnas behov genom hela livet. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunens utveckling kännetecknas av engagemang och delaktighet.

Så lyder kommunens vision! För att förverkliga visionen har följande strategiområden identifierats:

- hög kvalitet
- stor valfrihet
- hög effektivitet
- hög attraktivitet
- stark utveckling

De nämndmål som presenteras och utvärderas nedan har sin utgångspunkt i flera av strategiområdena. Även om utbildningsnämnden inte har haft ett specifikt mål kopplat till strategiområdena stor valfrihet och hög attraktivitet – se nedan – så har samtliga mål en indirekt koppling till Danderyds övergripande vision om att bli Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i.

4. Måluppfyllelse

1. Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus

Nämndmål	Bedömning	Trend
1.1 Utbildningsnämnden genomför tillsyn av fristående förskolor, utövar insyn i fristående grundskolor samt genomför kvalitetsdialoger med alla huvudmän med verksamhet i Danderyds kommun		-

Kommentar:

Utbildningsnämnden antog den 8 juni 2021 nya riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor. Varje fristående förskola kommer att genomgå regelbunden tillsyn minst vart tredje läsår. I oktober påbörjades tillsynsbesöken i enlighet med fastslagen plan. Följande tre fristående förskolor genomgick tillsyn under hösten 2021: Futuraskolan, Förskolan Äventyret och Montessoriförskolan Solvändan. Anledningen till att utbildningsnämnden inte genomfört fler än tre tillsynsbesök beror främst på pandemin som försvårade fysiska besök på förskolorna.

Nämndmål	Bedömning	Trend
Kvalitetsdialoger med fristående förskolor och grundskolor har genomförts skriftligen på grund av rådande pandemi. Därutöver har samtliga fristående förskolenheter bjudits in och deltagit i förvaltningens digitala möten för fristående utförare. På dessa möten har förvaltningsrepresentanter informerat om aktuella teman, till exempel statsbidrag och fortbildningsåtgärder, men mötena har också inneburit möjligheter för fristående enheter att själva föra fram synpunkter och önskemål gentemot Danderyds kommun.		↗
1.2 Utbildningsnämnden har god insyn i vuxenutbildningen		↗

Kommentar:

Förslag till kvalitetsdokument är framtaget och innehåller tydliga och uppföljningsbara nyckeltal. Nyckeltalen omfattar bland annat, men inte bara, andel godkända studerande i olika kurser samt andel studenter som upplever att de fått den hjälp och service som de efterfrågar. För att mäta och analysera upplevd nöjdhet hos Danderyds vuxenstudenter har utbildningsförvaltningen fört en dialog med Kunskapscentrum nordost (KCNO) och fått ta del av enkätundersökning av vuxenstudenter syn på sin utbildning.

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
1.1 Utbildningsnämnden genomför tillsyn av fristående förskolor, utövar insyn i fristående grundskolor samt genomför kvalitetsdialoger med alla huvudmän med verksamhet i Danderyds kommun						
Antal genomförda besök		3	14	7		↗
Antal genomförda dialoger		14	14	14		↗
1.2 Utbildningsnämnden har god insyn i vuxenutbildningen						
Uppföljning genomförs		Ja	Ja	Ja		↗

2. Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar

Utbildningsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

3. Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas

Utbildningsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

4. Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

Nämndmål	Bedömning	Trend
4.1 Utbildningsnämnden har transparenta och hållbara modeller för ersättningsystem till verksamheterna		-

Kommentar:

De beslut som utbildningsnämnden fattat de senaste åren gällande nya riktlinjer för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, mottagning av nyanlända, grundsärskolepeng samt beslutet om strukturbidrag för resursskolor som antogs inför 2022 syftar alla till konkurrensneutralitet, transparens och likvärdighet. I april 2021 godkände utbildningsnämnden rapporten "Översyn av skolpengens uppbyggnad: Resursfördelningsmodell för skolan". I rapporten ingår en översyn av pengens olika beståndsdelar, en jämförelse mellan skolor i egen regi och mellan närliggande kommuner. Rapporten utgör ett underlag för en tydlig fördelning av skolpengen per verksamhet och ålder.

Det återstår att uppnå en transparent och hållbar hyresmodell för förskolor och skolor. Ansvaret för detta ligger på fastighetsnämnden. Utbildningsnämnden har under året gett information och önskemål till fastighetsnämnden som enligt plan skulle ha beslutat om ny hyresmodell senast under Q2 2021. Arbetet inom fastighetsnämnden är dock försenat. Kvarstod gjorde även att revidera modellen för OH-kostnader inom kommunen som helhet. En ny modell är nu framtagen inom kommunledningskontoret och kommer att börja gälla för verksamheterna inom utbildningsnämnden från den 1 januari 2023.

4.2 Utbildningsnämnden har plan för att optimera kapacitet och utbud av utbildningsverksamhet		-
---	---	---

Kommentar:

Utbildningsnämndens antog i april 2021 "Behovsanalys inför årlig revidering av Danderyds kommuns lokalförsörjningsplan". Bifogat till behovsanalysen finns en lokalbehovsanalys. Lokalbehovsanalysen innehåller en bedömning av såväl utbud som efterfrågan på barn- och elevplatser för varje kommunal enhet och kommunen som helhet för tio år framåt. Lokalbehovsanalysen innehåller delvis planerade åtgärder för att optimera kapacitet och utbud i förhållande till efterfrågan.

4.3 I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egenregi)		-
---	---	---

Kommentar:

Ett antal grundskolor nådde inte ekonomisk balans under 2021. Underskottet är främst koncentrerat till grundskolor med minskande elevantal. Sammantaget uppgår grundskolornas underskott till 15,4 mnkr. Noterbart är att även om enheter uppvisar underskott kan verksamheten, utifrån givna förutsättningar som exempelvis överkapacitet, ha bedrivits kostnadseffektivt under perioden. Enheterna har arbetat aktivt med att öka intäkter och minska kostnader.

Glädjande är att förskolorna i egen regi redovisar ett överskott på 0,6 mnkr. Även Danderyds gymnasium har vänt tidigare års underskott till ett positivt resultat på 0,1 mnkr. Ett stort antal anpassningar och effektiviseringar har gjorts inom egenregionen också i år, bland annat har antalet årsarbetare minskat med närmare 30. Inför 2022 förväntas den reviderade resursfördelningsmodellen, inklusive det nya strukturbidraget för resursklasser, bidra till att påverka ekonomin positivt.

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd följs upp av förvaltningen och beräknas följa budget för året.

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
4.1 Utbildningsnämnden har transparenta och hållbara modeller för ersättningsystem till verksamheterna						
Modell för hyra och andra overheadkostnader är framtagen			Ja			-

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
Modell för pengens beståndsdelar per skolform är framtagen		Ja	Ja			-
4.2 Utbildningsnämnden har plan för att optimera kapacitet och utbud av utbildningsverksamhet						
Det finns en långsiktig plan för behov av utbildningsplatser (plan är framtagen och följs)			Ja			-
Det finns en långsiktig plan för kapacitet för de kommunala förskolorna och grundskolorna (plan är framtagen och följs)			Ja			-
4.3 I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egenregi)						
Kommunala förskolor, grundskolor och gymnasieskolor håller budget: Antal enheter			21			-
Struktur tillägg, tilläggsbelopp och verksamhetsstöd följs upp av förvaltningen: Uppföljning genomförs)			Ja			-

5. Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Utbildningsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

5. Personal

Nedanstående sammanställning visar antal personer och antal årsarbetare jämfört med föregående år.

År: 2021 Period: December Ansvar: Utbildningsnämnden Verksamhet: Verksamhetsstruktur Anställningsform: Samtliga Anställningsformer Avtal: 01 AB Anställningsgrupp: Månadsavlönade

Anställningsgrupp	Anställningsform	Antal personer	Antal årsarbetare 2021	Antal årsarbetare 2020	Förändring
Utbildningsnämnden hemkommun:					
Månadsavlönade	Tills vidare	12	12,0	10,0	2,0
Månadsavlönade	Visstid	1	1,0	1,0	0,0
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	13	13,0	11,0	2,0
Timavlönade	Visstid	3	0,0	0,0	0,0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	3	0,0	0,0	0,0
Egen regi:					
Månadsavlönade	Tills vidare	770	728,0	754,2	-26,1
Månadsavlönade	Visstid	106	84,9	88,0	-3,1
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	867	812,9	842,2	-29,3
Timavlönade	Visstid	134	0,0	0,0	0,0
Timavlönade	Samtliga anställningsformer	134	0,0	0,0	0,0

Utbildningsnämnden hemkommun:

Utbildningsnämnden hemkommun har 13 anställda per 31 december 2021. Siffrorna för 2021 inkluderar en vikarie för föräldraledig medarbetare. Jämfört med 2020 har antalet också ökat med en tjänst som avser en anställning inom projekt som finansieras av statsbidrag.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi:

Antalet anställda på central förvaltning egen regi har i jämförelsen med föregående år minskat med motsvarande 4 årsarbetare. Minskningen beror på att statistiken för föregående år inkluderade viss personal från överlåtelsen av Svalnässkolan. Antalet anställda på central förvaltning har inte förändrats.

Förskolorna i egen regi har minskat antal månadsanställda från 165 till 158 årsarbetare (-7 årsarbetare) jämfört med föregående år. Minskningen är en del av de pågående åtgärder som enheterna genomför för att uppnå en budget i balans.

Skolorna i egen regi har minskat antal månadsanställda från 642 till 625 årsarbetare (-17 årsarbetare) jämfört med föregående år. Antalet klasser i årskurserna F-6 är sex färre än föregående år och verksamheten i Vasaborg vid Vasaskolan har omorganiserats till andra enheter. Personalminskningen är främst ett resultat av förvaltningens handlingsplaner för att få skolornas ekonomi i balans samtidigt som ett minskande elevantal också bidragit till förändringen. Personalomsättningen på egen begäran i skolorna uppgår till 11,6 %.

Övriga verksamheter i egen regi (enheten för flerspråkighet, ungdomsmottagningen och öppen förskola) har minskat antal månadsanställda från 18 till 17 årsarbetare (-1 årsarbetare) jämfört med föregående år.

För egen regi som helhet har antalet månadsanställda minskat med motsvarande 29 årsarbetare.

6. Ekonomi

6.1 Driftredovisning

Sammanställningen visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

År: 2021 Period: December Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Utbildningsnämnden	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
INTÄKTER					
- hemkommun	69,9	78,7	8,8	12,6%	72,1
- egen regi	688,4	687,0	-1,4	-0,2%	694,6
Summa intäkter	758,3	765,7	7,4	1,0%	766,7
KOSTNADER					
- hemkommun	-961,4	-959,3	2,1	-0,2%	-944,8
- egen regi	-688,4	-701,1	-12,7	1,8%	-708,6
Summa kostnader	-1 649,8	-1 660,4	-10,6	0,6%	-1 653,4
NETTOKOSTNADER					
- hemkommun	-891,5	-880,6	10,9	-1,2%	-872,7
- egen regi	0,0	-14,1	-14,1	n/a	-14,0
Summa nettokostnader	-891,5	-894,7	-3,2	0,4%	-886,7

För år 2021 redovisar nämnden en negativ avvikelse mot budget med 3,2 miljoner kronor vilket motsvarar 0,4 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på ett underskott inom grundskola i egen regi, vilket främst reduceras av överskott inom hemkommunansvaret.

Utbildningsnämnden hemkommun

För år 2021 redovisar utbildningsnämnden hemkommun en positiv avvikelse mot budget på 10,9 miljoner kronor. Volymrelaterade kostnader bidrar till överskottet med 5,7 miljoner kronor och anslagsfinansierade kostnader bidrar med 5,2 miljoner kronor.

Intäkterna för hemkommunen är 8,8 miljoner kronor högre än budget och kostnaderna är 2,1 miljoner kronor lägre än budget. Utbildningsnämnden har erhållit ett statsbidrag, skolmiljarden, som är kopplat till pandemin. Danderyds bidrag om totalt 5,3 miljoner kronor har fördelats ut till skolhuvudmän under 2021 och har således ingen påverkan på hemkommunens nettokostnader, men det påverkar avvikelsen på såväl intäkter som kostnader.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

För år 2021 redovisar utbildningsnämndens verksamheter i egen regi en negativ avvikelse mot budget på 14,1 miljoner kronor. Skolor i egen regi bidrar till underskottet med 15,3 miljoner kronor, medan förskolor och övrig verksamhet har en positiv avvikelse på 0,6 respektive 0,2 miljoner kronor. Även central förvaltning avviker positivt mot budget med 0,4 miljoner kronor.

Intäkterna för egen regi avviker negativt mot budget med 1,4 miljoner kronor trots att intäkterna inkluderar statlig ersättning för sjuklönekostnader på 3,4 miljoner kronor och statsbidraget skolmiljarden på 3,2 miljoner kronor i samband med pandemin. Skolorna står för 2,0 miljoner kronor av avvikelsen på intäkter och motsvarande siffra för förskolorna är 0,8 miljoner kronor. Främsta orsaken är färre barn/elever än budgeterat. Central förvaltning och övrig verksamhet bidrar med en positiv avvikelse på 0,4 respektive 1,0 miljoner kronor på intäktssidan.

Kostnaderna för egen regi avviker negativt mot budget med 12,7 miljoner kronor. Skolorna har 13,4 miljoner kronor högre kostnader än budget (varav personalkostnader överskridit budget med 8,9 miljoner kronor). Kostnaderna för förskolorna avviker positivt mot budget med 1,4 miljoner kronor till följd av lägre personalkostnader. Övrig verksamhet i egen regi avviker negativt med 0,8 miljoner kronor på kostnadssidan.

6.2 Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader per anslag/volymp/egen regi

Sammanställningen visar nämndens nettokostnader per anslag/volymp/egen regi jämfört med budget och föregående år.

År: 2021 Period: December Konto: RR Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Nettokostnad (mnkr)	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
Anslag	-57,8	-52,5	5,2	-9,0%	-57,8
Volymp	-833,7	-828,1	5,7	-0,7%	-814,9
Egen regi	0,0	-14,1	-14,1	n/a	-14,0
Nettokostnader	-891,5	-894,7	-3,2	0,4%	-886,7

Verksamhetens nettokostnader: utbildningsnämnden hemkommun (volymp och anslag sammantaget)

Sammanställningen visar hemkommunens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

År: 2021 Period: December Konto: RR Enhet: Mnkr (vänt tecken)

UN hemkommun	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
Nämnd och förvaltning	-15,4	-15,4	0,0	-0,1%	-14,7
Förskola	-172,8	-172,4	0,4	-0,2%	-173,3
Grundskola	-511,4	-503,3	8,1	-1,6%	-505,5
Gymnasium	-154,2	-157,1	-2,8	1,8%	-148,6
Kommunal vuxenutbildning	-9,2	-6,0	3,2	-34,5%	-6,3
Särskola	-24,7	-23,4	1,4	-5,6%	-21,8
Övrig verksamhet	-3,7	-3,1	0,6	-17,1%	-2,4
Summa UN hemkommun	-891,5	-880,6	10,9	-1,2%	-872,7

Nämnd och förvaltning (hemkommun)

Anslag:

Nämnd och förvaltning redovisar ingen avvikelse mot budget för 2021.

Förskola (hemkommun)

Förskola (hemkommun) redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor vilket motsvarar 0,2 procent av budgeterade nettokostnader.

Volymp:

Antal barn i förskolan var fler än budgeterat under vårterminen, men färre än budgeterat under höstterminen. På helåret var utbetald förskolepeng i nivå med budget. Statsbidrag för

maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder var 0,3 miljoner kronor lägre än budget. Kostnaderna för nyanlända var 0,2 miljoner kronor lägre än budget. Totalt redovisas en negativ avvikelse på 0,1 miljoner kronor för volymrelaterade kostnader för förskola år 2021.

Anslag:

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för förskolebarn i behov av särskilt stöd var 0,2 miljoner kronor lägre än budgeterat 2021. Även övriga kostnader har varit lägre än budgeterat, totalt redovisas en positiv avvikelse på 0,5 miljoner kronor för anslagsfinansierad verksamhet för förskola år 2021.

Grundskola (hemkommun)

Grundskola (hemkommun) redovisar en positiv avvikelse mot budget med 8,1 miljoner kronor vilket motsvarar 1,6 procent av budgeterade nettokostnader.

Volym:

Antalet elever i grundskolan har varit färre än budgeterat 2021, i genomsnitt 24 färre elever per månad. Utöver det lägre antalet elever i grundskolan har även andelen elever inskrivna på fritids varit lägre än budgeterat. I genomsnitt per månad har 84 färre elever än budgeterat varit inskrivna på fritids. Totalt redovisas en positiv avvikelse på 5,4 miljoner kronor för volymrelaterade kostnader för grundskola år 2021. Överskottet reduceras av 0,8 miljoner kronor i negativ avvikelse på kostnader för modersmål och nyanlända.

Anslag:

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för elever i behov av särskilt stöd var 0,5 miljoner kronor lägre än budget 2021. Kostnaderna för skolskjuts bidrar med en positiv avvikelse mot budget på 1,8 miljoner kronor till följd av att en riskreserv för en bestridd faktura för skolskjuts från 2020 har bokats bort. Även övriga kostnader har varit lägre än budget och totalt redovisas en positiv avvikelse på 2,7 miljoner kronor för anslagsfinansierad verksamhet för grundskola år 2021.

Gymnasium (hemkommun)

Gymnasium redovisar en negativ avvikelse mot budget med 2,8 miljoner kronor vilket motsvarar 1,8 procent av budgeterade nettokostnader.

Volym:

Antalet elever i gymnasium har varit fler än budget 2021, i genomsnitt 39 fler elever per månad, vilket medfört en ökad kostnad för utbetald programpeng. Totalt redovisas en negativ avvikelse på 4,7 miljoner kronor för volymrelaterade kostnader för gymnasium år 2021.

Anslag:

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för gymnasieelever i behov av särskilt stöd var 1,9 miljoner kronor lägre än budget 2021 till följd av färre ansökningar än budgeterat.

Kommunal vuxenutbildning (hemkommun)

Volym:

Kommunal vuxenutbildning redovisar en positiv avvikelse mot budget med 3,2 miljoner kronor vilket motsvarar 34,5 procent av budgeterade nettokostnader.

Antalet studerande elever i kommunal vuxenutbildning har varit lägre än både budget och prognos under 2021. Därutöver fick verksamheten högre statsbidrag än budgeterat. Samtliga verksamheter (grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning och SFI) bidrog till den positiva avvikelsen.

Särskola (hemkommun)

Volym:

Särskola redovisar en positiv avvikelse mot budget med 1,4 miljoner kronor vilket motsvarar 5,6 procent av budgeterade nettokostnader.

Antal elever i grundsärskolan har under 2021 i genomsnitt varit två färre än budgeterat. Kostnaden per elev varierar beroende på behovsgrupp och under 2021 har den genomsnittliga kostnaden varit högre än budget. Utbetalad peng för grundsärskolan redovisar en positiv avvikelse mot budget på 0,2 miljoner kronor.

Antal elever i gymnasiesärskolan har under 2021 varit i genomsnitt tre färre än budgeterat, vilket leder till en positiv avvikelse på 1,1 miljoner kronor.

Lärvux hade under 2021 en budget på 0,4 miljoner kronor men har inte haft några kostnader.

Kostnaderna för skolskjuts har varit högre än budget och redovisar en negativ avvikelse mot budget på 0,3 miljoner kronor. Avvikelsen inkluderar en positiv justering på 0,4 miljoner kronor till följd av att en riskreserv för en bestridd faktura för skolskjuts från 2020 har bokats bort.

Övrig verksamhet (hemkommun)

Anslag:

Övrig verksamhet redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor vilket motsvarar 17,1 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsak är retroaktiva intäkter för VFU, verksamhetsförlagd utbildning.

Verksamhetens nettokostnader: egen regi

Sammanställningen visar egenregins nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

År: 2021 Period: December Konto: RR Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Egen regi	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
Central förvaltning	0,0	0,4	0,4	n/a	1,4
Förskolor egen regi	0,0	0,6	0,6	n/a	-0,3
Ungdom och skola egen regi	0,0	-15,3	-15,3	n/a	-13,4
Övrig verksamhet egen regi	0,0	0,2	0,2	n/a	-1,7
Summa egen regi	0,0	-14,1	-14,1	n/a	-14,0

Central förvaltning egen regi:

Central förvaltning egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på lägre övriga verksamhetskostnader till följd av pandemin.

Förskolor egen regi:

Förskolorna i egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor. Det är enstaka förskolor som har ekonomiska svårigheter och främsta orsaken är att det är färre barn som tackat ja till plats under hösten i jämförelse med antalet barn som slutat på förskolan för att börja i förskoleklass. Cirka 75 inskrivna barn är folkbokförda i annan kommun vilket genererar lägre peng. Förskolorna har lyckats hålla sin budget genom att minska sina lokalytor och ha en effektivare personalplanering. Det leder till färre heltidstjänster och fler visstidsanställningar. Det är fortfarande stora problem för de förskolor som inte har tillräckligt med barn i förhållande till sina fasta personalkostnader. Under året har en avdelning tomställts och en fortsatt översyn av minskat lokalbehov pågår

Ungdom och skola egen regi:

Skolorna i egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget med 15,3 miljoner kronor. Underskottet förklaras till stor del av att utbudet av platser på skolor är för stort i förhållande

till antalet elever i kommunen. Detta gäller främst i Djursholm men även vissa andra skolor har ett minskat elevunderlag att hantera. Samtliga skolor som redovisar ett underskott arbetar aktivt med åtgärdsplaner för sin verksamhet. Detta återspeglas bland annat i den redovisade personalminskningen på 17 årsarbetare i jämförelse med föregående år.

Lokaler och personal är de klart största utgifterna för skolan och omställningarna tar tid att genomföra. För att verksamheterna ska komma i balans på längre sikt behövs ytterligare strukturella åtgärder. Svårigheten med att få en budget i balans beror också på att elevantalet är lågt i många klasser vilket gör att skolpengen inte räcker till att finansiera personalkostnaderna. Detta ger låga intäkter, små klasser och det innebär också att lokaler inte kan nyttjas fullt ut. Skolpengen räcker inte till att fullt ut finansiera personalkostnaderna vid dessa skolor. Förvaltningen har genomfört en skolpengsutredning som inneburit att skolpengen omfördelats till F-6 skolornas fördel inför 2022 samt att ett strukturbidrag införs vilket kommer underlätta finansieringen av kommunens resursklasser med inriktning autism på Vasa- och Fribergaskolan.

Danderyds gymnasium redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor.

Övrig verksamhet egen regi:

Övrig verksamhet egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre personalkostnader för öppna förskolan. Enheten för flerspråkighet och ungdomsmottagningen redovisar ett resultat i linje med budget.

6.3 Investeringsredovisning

Sammanställningen visar utfall för nämndens investeringar jämfört med budget.

År: 2021 Period: December Enhet: Mnkr (vänt tecken) Projekttyp: Investering

Projekt	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %
Investeringar egen regi	-3,0	-1,3	1,7	-56,5%
Summa alla projekt	-3,0	-1,3	1,7	-56,5%

Årets investeringar uppgår till 1,3 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 1,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att förskolor och skolor arbetar aktivt med att minska sina kostnader i verksamheten, vilket även innebär att vara restriktiva med inköp av inventarier.

7. Intern kontroll

Av de fem kontrollmoment som utbildningsnämnden har beslutat har förvaltningen följt upp samtliga. Två kontrollmoment avsåg ekonomiska ersättningar, inkommande ersättningar och utgående fakturor för barn/elever folkbokförda i andra kommuner. Övriga kontroller avsåg det systematiska brandskyddsarbetet, kostnadskontroll av utbetalda skolskjutsresor samt uppföljning av dokument och ärendehantering.

För resultatet av de kommundemensamma kontrollerna så hänvisar utbildningsnämnden till KLL:s redovisning av genomförda kontroller.

8. Risker

Utbildningsnämnden hemkommun:

Riskerna består främst i eventuella avvikelser från aktuell befolkningsprognos. Budgeten består till allra största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, särskola och vuxenutbildning. Det ekonomiska utfallet är kopplat till volym och därmed inte möjligt att påverka annat än via nivån på peng som redan är beslutad för 2022. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2022 är baserad på befolkningsprognosen från januari 2021. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och andel som går vilka gymnasieprogram.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi:

I arbetet med att nå given budgetram för 2022 och framåt har förvaltningen från 2019 varje år gjort stora besparingar och effektiviseringar inom samtliga verksamheter. Trots detta fortsätter några enheter att generera underskott mot budget 2021. Intäkterna minskar generellt för grundskolorna. Flera F-6 skolor fick färre elever och klasser inför läsåret 2021/2022 och det finns risk att antalet elever fortsätter att sjunka. Befolkningsprognosen visar att det är sannolikt att skolorna sammantaget kommer att kunna starta färre förskoleklasser än det antal klasser som lämnar årskurs 6. Detta är en trend som ställer stora krav på verksamhetsanpassningar. Dessa skolor har en större utmaning i att finansiera gemensamma kostnader som ledning och lokaler samtidigt som en effektiv personalplanering och schemaläggning försvåras. Uppräkningen av pengarna med en procent inför 2021 innebar i praktiken effektiviseringskrav på en verksamhet som redan vidtagit stora åtgärder för att minska kostnader och som uppvisat underskott under 2020. Uppräkningen av pengarna inför 2022 är högre men innebär fortsatta krav på verksamhetsanpassningar.

Ett systematiskt arbete pågår för att utröna vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att öka intäkter och minska kostnader. Ytterligare beslut om förändringar är nödvändiga för att på längre sikt åstadkomma ett resultat i nivå med budget.

Det är svårt att budgetera när intäkterna är osäkra. Befolkningsprognosen är till stor hjälp men vårdnadshavarnas val av förskole- eller skolplacering bestämmer slutligt antal klasser och elever per klass. Det är detta som avgör intäkten i form av peng till verksamheten. Personalminskningar måste göras i samma takt som intäkterna minskar. Lokalkostnader kan behöva sänkas snabbare än vad som är möjligt. Enheter behöver ha fulla avdelningar eller klasser för att säkerställa en budget i balans.

9. Strategiska avtal

Utbildningsnämnden har två avtal av strategisk art som ska följas upp i årsredovisningen:

1. Avtal gällande skoladministrativt system. Avtalet omfattar systemtjänster för intern elevadministration och tjänster för utförare och vårdnadshavare gällande betalningar och ansökan till förskola och skola. Systemet implementerades under 2021 och avtalet har följts upp mycket noggrant vad gäller säkerhet, funktionalitet och användarvänlighet genom återkommande möten mellan förvaltningen och leverantören. Den löpande dialogen har visat att leverantören fullgjort sina åtaganden i sin helhet och att samarbetet fortgår på ett korrekt sätt. Fakturorna överensstämmer med villkoren i avtalet vilket kontrollerats vid attest. Det finns inga utestående frågor vid årets slut annat än önskemål om löpande utveckling.

2. Avtal gällande skolskjuts med bil för elever med särskilda behov. Tjänsten är upphandlad med SKL Kommentus Inköpscentral AB som ombud för Danderyds kommun. Trots att kommunstyrelsen är avtalsägare är avtalet strategiskt för utbildningsnämnden då det är en förutsättning för att ett flertal elever i behov av särskilt stöd ska kunna komma till sin skola. Tjänsterna som levererats har haft brister under året där förseningar varit vanligt förekommande under vissa perioder. Leverantören har haft problem att hantera pandemin med den personal- och fordonsbrist den fört med sig. Bildningsförvaltningen har kallat till ett stort antal möten med leverantören för att säkerställa långsiktigt hållbara lösningar för de resenärer som drabbats återkommande. Även upphandlingsenheten inom kommunledningskontoret har deltagit vid möten för att säkerställa att kommunen har en

enhetlig uppföljning och att viten betalas enligt avtal. Brister har även funnits i fakturaunderlagen som inte följer kraven i avtalet. Förvaltningen har upprepade gånger haft kontakt med leverantören och i ett fall bestridit en faktura på 2 miljoner kronor. Ett förlikningsavtal på 0,2 miljoner kronor har nu ersatt kravet i denna faktura. Kopplat till avtalet har ett internt arbete inom bildningsförvaltningen påbörjats för att säkerställa att samtliga tjänster som utförs är i enlighet med gällande riktlinjer för skolskjuts samt att kostnadsfördelningen blir korrekt i de fall en elev även har beviljade insatser beslutade av socialnämnden där skjuts med bil ingår.

Avtalet med nuvarande leverantör är förlängt till 2022-12-31. Upphandlingsarbete inför nytt avtal pågår.

10. Prestationer och nyckeltal

Se bilaga.